

L. N. Onishchuk

SPORT AND RECREATIONAL, CHILDREN AND YOUTH TOURISM. REGIONAL ASPECT

The issues of the development of sport and recreational, children and youth tourism as important factor of formation and strengthening of rising generation health in the system of physical education and sport with the recreational conditions use are considered in the article. Poltava region has considerable potential for the development of pedestrian, water, cycling tourism that may be used for the educational process at schools and universities without additional costs. These types of tourism have the positive influence on the development of the youth to acquire a physical hardiness needed for the transference of physical activity, nervous and mental stress, and other unfavorable life factors. Tourism studding should provide initial mastery of movement in the area; abilities and skills required the organization of life mode in the field and formation of the knowledge basis of cartography and topography, local history, and natural history. The basis of medical care and the safety instructions plays the important role. The analysis of the tourist work with students shows that sport and recreational tourism has a great influence on the health promotion and organization of the active leisure time of students especially under the conditions of the sedentary lifestyle. Teaching tourism should provide the initial mastering the technique of travelling (getting around), mastering skills, which are necessary for the organization of activity in filed conditions, formation of knowledge in the field of carthography and topography, regional reography and natural history. Tourism is a significant part of physical culture and sport, because it encourage to healthy lifestyle, preserving physical work capacity and all-round training.

Keywords: travel services, routes, types of tourism, means of travel, travels, security.

Подано до редакції 06.04.14

УДК: 37.037

Г. В. Петренко

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДОРОВ'Я ОРІЄНТОВАНОМУ ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті проведено аналіз програмного забезпечення у сфері фізичного виховання та спорту, що говорить про відсутність комп'ютерних програм для застосування у процесі фізичного виховання дошкільників. Методика діагностики в процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку відрізняється насамперед тим, що дитячий організм у цьому віці (особливо у віці 5-6 років) схильний до різких змін у пропорціях тіла.

Ключові слова: комп'ютерні технології, комп'ютерні програми, фізичне виховання, діти дошкільного віку.

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз спеціальних та науково-методичних досліджень та публікацій із даної проблеми. Розвиток фізичної культури та спорту на сучасному етапі потребує вирішення цілого ряду складних інформаційних і управлінських проблем: діагностики фізичного стану, фізкультурної просвіти, консультацій із питань індивідуальної фізичної культури, розробки індивідуальних програм тренувань, що неможливо без використання сучасних комп'ютерних технологій [1].

Сучасний науково-технічний прогрес вимагає використання в спортивній метрології комп'ютерних технологій. Комп'ютерний аналіз даних використовується для оцінки розвитку рухових здібностей (Н.П. Кизім, А.К. Светлова, Е.В. Басенко, 2005), функціональної підготовленості (Н.В. Маліков, Н.В. Богдановская, А.А. Кузнецов, 2005), технічної підготовленості (В. Бобровнік з співав., 2004), біомеханічного аналізу рухів (І. Хмельницька, 2004), змагальної діяльності спортсменів (І.А. Севостьянов, Ж.К. Холодов, 2004), контролю теоретичних знань студентів факультетів фізичної культури (В. Ашанін, О. Грицай, 2005; В.А. Кашуба з співав., 2005). З'явилися навчальні посібники, присвячені комп'ютерним технологіям, для

студентів вищих навчальних закладів фізичної культури в Росії (М.П. Шестаков, Г.І. Попов, 2002) і Польщі (А. Kosmol, F. Kosmol, 1995) [8, с.167].

Значенню комп'ютерних технологій у навчальному процесі з фізичного виховання присвячено багато робіт (А.О. Андрюшука, В.Ю. Волкова, Н.Н. Гончарової, В.А. Кашуби, Н.І. Наумової, С.Л. Няньковського, К.Н. Сергієнка, О.В. Скалія, В.І. Шандригося, В.В. Шиголєвського та ін.).

В останні роки розроблено і використовується з успіхом багато різноманітних програм у сфері фізичного виховання та спорту:

- комп'ютерна програма «FITNESSGRAM / ACTIVITYGRAM», розроблена інститутом Купера і Національною асоціацією спорту і фізичного виховання США (NASPE), яка застосовується для оцінки фізичного стану дітей, підлітків та молоді;

- комп'ютерна діагностика рівня здоров'я і фізичної підготовленості школярів та студентів, розроблена М.П. Горобей [3];

- комп'ютерно-діагностична програма «Школяр» [9];

- автоматизована система «Monitoring» [2] для здійснення контролю фізичного стану дітей шкільного віку;

- іркутська обласна комп'ютерна моніторингова система «Фізкультурний паспорт школяра» [7], яка представляє собою базу даних (контроль показників тестування фізичної підготовленості школярів, приріст даних показників за підсумками роботи за навчальний рік) і дозволяє більш ефективно управляти фізичною підготовленістю школярів;

- Л.Ф. Духовним [4] запропонована інформаційно-комп'ютерна система «Scorpions»;

- В.И. Шандрігосем [10] розроблена комп'ютерна програма «Здоров'я дитини» та ін.

З кожним роком збільшується кількість комп'ютерних програм, автоматизованих комплексів, які дозволяють фіксувати та оцінювати показники стану здоров'я людини. Але, незважаючи на це, програмне забезпечення для комп'ютерного супроводу в практиці фізичного виховання дошкільників відсутнє, що зумовлено, на нашу думку, складністю у підборі методів дослідження; відсутністю алгоритмів послідовного виконання ряду процедур, пов'язаних зі збором, обробкою та аналізом інформації; відсутністю інформаційно-статистичних баз.

Мета дослідження – обґрунтувати використання програмного забезпечення у процесі фізичного виховання дошкільників в умовах ДНЗ.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Управління процесом фізичного виховання можливо лише за наявності достатньої кількості інформації про стан здоров'я об'єкта. Використання об'єктивних оцінок здоров'я учнів (вихованців) на уроках фізичної культури дозволяє вчителю (вихователю) не тільки побудувати педагогічний процес на основі зворотного зв'язку, але і перевести дітей та їх батьків з позиції об'єкта на позицію суб'єкта організаційного процесу [6].

Моніторинг фізичного здоров'я дітей – це складна інформаційно-аналітична та прогностична система, що включає спостереження за станом фізичного здоров'я на рівні індивіда і соціальної групи, оцінку його результатів і прогнозування здоров'я в майбутньому як для індивіда, так і соціальних груп, об'єднаних за територіальною ознакою або характером діяльності [5].

Методика діагностики в процесі фізичного виховання дошкільників відрізняється насамперед тим, що дитячий організм у цьому віці (особливо у 5-6 років) схильний до різких змін у пропорціях тіла. Так, наприклад, у п'ять років нижні кінцівки випереджають у рості інші частини тіла.

Таким чином, під час проведення моніторингу в процесі фізичного виховання дошкільників потрібно враховувати особливості онтогенетичного, антропометричного, біологічного та інших специфічних для цього віку показників розвитку дитини.

Проведення моніторингових досліджень супроводжується отриманням великого масиву інформації, аналіз

якої неможливі без використання сучасних інформаційних систем.

Враховуючи все вищесказане, нами було розроблено програму «Shape» (zareestrovanu Derzhavnim departamentom intelektual'noї vlasnosti: avtors'ke svidoctvo pro reestracію № 50858 від 22.08.2013 р.) для моніторингу в процесі здоров'я орієнтованого фізичного виховання дітей дошкільного віку.

База даних, яка формується за результатами обстеження, містить наступну інформацію:

- дата тестування;

- прізвище та ім'я;

- вік, група здоров'я та дані медичного, педагогічного, морфологічного та психологічного контролю на момент тестування;

- результати тестів (показники фізичного розвитку, функціональних можливостей, рухових здібностей (якостей), фізичної підготовленості, рухової активності);

- порівняльна оцінка в балах;

- рекомендації щодо подальших занять фізичною культурою та ін.

Моніторинг здійснюється згідно даних показників за підсумками роботи за місяць, півріччя, рік (поточний та етапний контроль) і за весь період перебування дитини в дитячому садку, що дає можливість оперативного втручання у процес фізичного виховання і довгострокового планування занять із дітьми як індивідуально, так й у групах, сформованих відповідно стану здоров'я, фізичної підготовленості та інших показників.

Простота подальшого супроводження програми шляхом внесення в неї додаткових доповнень, що збільшують її функціональність, дає можливість використовувати програму «Shape» не тільки в процесі фізичного виховання дошкільників, а також у фізичному вихованні школярів, забезпечуючи безперервний процес моніторингу здоров'я дітей.

Таким чином, результати спостережень та контролю за станом здоров'я дитини протягом перебування у дошкільному навчальному закладі та висновки і рекомендації щодо подальшого педагогічного впливу дають змогу продовжити контроль з перших днів занять в умовах школи, що дуже важливо в цей критичний для здоров'я дітей період.

Дана програма дозволяє проводити обробку статистичних даних не тільки на рівні дошкільних навчальних закладів, але і на рівні районних управлінь освіти і т.д., що дає змогу фахівцям в області фізичного виховання мати доступ до статистичної бази по всій країні для проведення масових обстежень і розробки стандартів, які повинні проводитись кожні 10 років [11, с.65].

Висновки. Моніторинг з використанням комп'ютерної програми «Shape» дає змогу більш ефективно управляти процесом фізичного виховання дітей дошкільного віку, здійснюючи не тільки оперативний контроль за станом їх фізичного здоров'я, але й довгострокового планування роботи (програми діяльності) з дітьми та створенню інформаційно-статистичних баз для масових обстежень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовк В.М. Автоматизированные системы управления физическим воспитанием студентов / В.М. Вовк, А.А. Чуканов // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. [ред. Єрмакова С.С.] – Харків: ХДАДМ(ХХІІІ), 2002. – №4. – С. 78–86.

2. Гончарова Н. М. Використання автоматизованої системи «Monitoring» для здійснення контролю фізичного стану дітей шкільного віку / Н. М. Гончарова // Теорія і методика фіз. виховання і спорту. – 2008. – № 2. – С. 51–55.

3. Горобей М.П. Комп'ютерна діагностика рівня здоров'я і фізичної підготовленості школярів та студентів / М.П. Горобей // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. / за ред. С.С. Єрмакова. – Харків: ХДАДМ, 1999. – №10. – С. 15–18.

4. Духовный Л.Ф. Автоматизация оценивания физических достижений учащихся по двенадцати балльной системе / Л.Ф. Духовный // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. [ред. Єрмакова С.С.]. – Харків: ХДАДМ(ХХІІІ), 2003. – №22. – С. 138–143.

5. Изаак С.И. Мониторинг физического развития и физической подготовленности: теория и практика / С.И. Изаак. – М.: Советский спорт, 2005. – 196 с.

6. Исаков В.Л. Педагогический мониторинг как средство повышения эффективности учебного процесса: дис. кан. пед. наук: 13.00.01 / Исаков Владимир Леонидович. – Ижевск, 2007. – 196 с.

7. Переверзин И.И. Формирование иркутской областной компьютерно - мониторинговой системы «Физкультурный паспорт школьника» Первые итоги и перспективы / И.И. Переверзин, А.А. Сахиулин // Теория и практика физической культуры. – 2001. – №10. – С. 47–50.

8. Сергієнко Л.П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти: Підручник / Л.П. Сергієнко. – К.: КНТ, 2010. – 776 с.

9. Скалій О.В. Комп'ютерна – діагностична програма «Школяр» / Скалій О.В., Шандригось В.І. // Студентський науковий вісник ТДПУ. – Тернопіль: ТДПУ, 1998. – №1. – С.125–127.

10. Шандригось О.Г. Комп'ютеризація праці вчителя фізичного виховання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / О.Г.Шандригось. – Львів, 2002. – 24 с.

11. Шиян Б.М., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: Навчальний посібник / Б.М. Шиян, О.М. Вацеба. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 276 с.

REFERENCES

1. Vovk V.M. Automated control systems of physical education of students / V.M. Vovk, A.A. Chukanov // Pedagogy, psychology, medical-biological problems of physical education and sport: Coll. sciences. etc. [Ed. by Iermakova S.S.]. - Kharkiv: KSADA (KhAII), 2002. - № 4. - P. 78-86.

2. Honcharova N. M. Usage of an automated system «Monitoring» for monitoring the physical condition of school children / N. M. Honcharova // Theory and Methods Phys. education and sport. - 2008. - № 2. - P. 51-55.

3. Horobey M.P. Computer diagnostics of health and physical fitness of school children and students / M.P. Horobey // Pedagogy, psychology, medical-biological problems of physical education and sport: collection of scientific works / Ed. by S.S. Iermakova. - Kharkov: KSADA, 1999. - № 10. - P. 15-18.

4. Dukhovny L.F. Automating physical assessment of student achievement on the twelve-point system / L.F. Dukhovny // Pedagogy, psychology, medical-biological problems of physical education and sport: Coll. sciences. etc. [Ed. by Iermakova S.S.]. - Kharkiv: KSADA (KhAII), 2003. - № 22. - P. 138-143.

5. Izaak S.I. Monitoring of physical development and physical training: Theory and Practice / S.I. Izaak. - Moscow: Sovietskii Sport, 2005. - 196 p.

6. Isakov V.L. Pedagogical monitoring as a mean to improve the efficiency of the educational process: thesis. of candidate of ped. Sciences: 13.00.01 / Isakov Vladimir Leonidovich. - Izhevsk, 2007. - 196 p.

7. Pereverzin I.I. Formation of the Irkutsk regional computer - monitoring system "Gymnastic passport of a schoolchild" First results and prospects / I.I. Pereverzin, A.A. Sahiulin // Theory and Practice of Physical Culture. - 2001. - № 10. - P. 47-50.

8. Sergienko L.P. Sports metrology: theory and practical aspects: Tutorial / L.P. Sergienko. - K.: CST 2010. - 776 p.

9. Skaliy O.V. Computer - diagnostic program "Schoolboy" / Skaliy O.V., V.I. Shandryhos // Student Research Bulletin TDPU. - Ternopil: TDPU, 1998. - № 1. - P.125-127.

10. Shandryhos O.H. Computerization of teachers of physical education: Thesis. for obtaining degree of candidate. Of Science of Phys. education and sport: spec. 24.00.02 "Physical culture, physical education of different groups" / O.H.Shandryhos. - Lviv, 2002. - 24 p.

11. Shiyani B.M., Vatsaba A.M. Theory and methods of research in physical education and sport: Manual / B.M. Shiyani, O.N. Vatsaba. - Ternopol: Navchal'na knyga - Bogdan, 2008. - 276 p.

Г. В. Петренко

ПРИМЕНЕНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ЗДОРОВЬЕ-ОРИЕНТИРОВАННОМ ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

В статье проведен анализ программного обеспечения в сфере физического воспитания и спорта, что говорит об отсутствии компьютерных программ для применения в процессе физического воспитания дошкольников. Методика диагностики в процессе физического воспитания детей дошкольного возраста отличается прежде всего тем, что детский организм в этом возрасте (особенно в возрасте 5-6 лет) склонен к резким изменениям в пропорциях тела. То есть при исследовании и обработке данных нужно учитывать особенности онтогенетического, антропометрического, биологического и других специфических для этого возраста показателей развития ребенка.

Ключевые слова: компьютерные технологии, компьютерные программы, физическое воспитание, дети дошкольного возраста.

H. V. Petrenko

APPLICATION OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN HEALTH-ORIENTED PHYSICAL TRAINING OF PRESCHOOL CHILDREN

The article deals with the application of computer technologies in health-oriented physical training of preschool children. The goal of the research is to substantiate the usage of software in the process of physical training of preschoolers in a pre-school center. Monitoring of physical health of children is a complicated informational and analytical structure that includes health surveillance on the personal and social level, estimation of its results and health prediction both for an individual and for social groups, combined by territorial principle or a kind of activity. Diagnostic technique in the process of physical training of preschoolers differs in the fact, that a child's organism is prone to sudden changes in the body proportions at this age (especially at the age of 5-6 years). For example, five years old children's limbs outgrow other body parts. Taking the above mentioned into account, we developed a program "Shape" for the monitoring of the health-oriented physical training of preschool children. Database, which is formed according to the results of the examination, consists of the following information: 1) date of the testing, 2) name and surname, 3) age, health group and data of the medical, pedagogical, morphological and psychological control at the time of investigation, 4) test results (indicators of physical fitness, functional capabilities, moving abilities and activities), 5) comparative evaluation in points, 6) recommendations for further Physical Training lessons etc. Monitoring with the application of the program "Shape" gives an opportunity to conduct the process of physical training of preschool children efficiently, performing not only the operating control of their physical state of health, but also planning of long-term work with children and creating informational and statistical databases for screening programs.

Keywords: computer technologies, computer programs, software, physical education, preschool children.

Подано до редакції 11.04.14